

สงครามการค้าสหรัฐฯ-จีนกลับมาปะทุ สหรัฐฯ-จีนเพิ่มภาษีสินค้านำเข้า ระหว่างกันเป็น 25% เสี่ยงซ้ำเติมการค้าโลกและส่งออกไทย

16 พฤษภาคม 2019

- เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2019 รัฐบาลสหรัฐฯ ประกาศขึ้นภาษีสินค้านำเข้าจีนมูลค่า 2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯจากเดิมที่อัตรา 10% เพิ่มขึ้นเป็น 25% สืบเนื่องมาจากการเจรจาข้อตกลงการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควร และเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม จีนประกาศตอบโต้ด้วยการขึ้นภาษีสินค้านำเข้าสหรัฐฯ มูลค่าราว 6 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯในอัตรา 5-25% เช่นกัน
- สงครามการค้าที่กลับมาปะทุมีแนวโน้มส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกไทยผ่าน 2 ช่องทาง คือ ทางตรงผ่านห่วงโซ่อุปทานการค้าไทยจีนและทางอ้อมผ่านภาวะการค้าโลกที่มีแนวโน้มชะลอตัวจากเศรษฐกิจจีนและคู่ค้า หากสหรัฐฯ และจีนยังไม่มีความคืบหน้าในข้อตกลงการค้าในระยะเวลาอันใกล้จะส่งผลให้แนวโน้มมูลค่าส่งออกไทยในรูปดอลลาร์สหรัฐฯในปี 2019 มีโอกาสสูงที่จะเติบโตต่ำกว่าที่อีไอซีประเมินไว้ที่ 2.7% สำหรับผู้ประกอบการไทยควรเร่งกระจายตลาดส่งออก และพิจารณาใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าของไทยในปัจจุบันเพื่อเพิ่มโอกาสการขยายตลาด รวมถึงป้องกันความผันผวนของค่าเงินในระยะต่อไป

รัฐบาลสหรัฐฯ ขึ้นภาษีนำเข้าสินค้าจีนมูลค่า 2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯจากเดิมที่อัตรา 10% ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2018¹ เพิ่มขึ้นเป็น 25% เริ่มตั้งแต่วันที่ 10 พฤษภาคม 2019 หลังจากประธานาธิบดีทรัมป์โพสต์ข้อความขู่ขึ้นภาษีนำเข้าในวันที่ 5 พฤษภาคม 2019 สืบเนื่องมาจากการเจรจาข้อตกลงระหว่างสหรัฐฯ และจีนไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควร หลังจากที่สหรัฐฯ ได้เลื่อนการขึ้นภาษีอย่างไม่มีการกำหนดจากกำหนดการเดิมในวันที่ 2 มีนาคม 2019 ทำให้ต่อมาทางการจีนประกาศขึ้นภาษีนำเข้าสินค้าสหรัฐฯ มูลค่า 6 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯจากเดิมที่อัตรา 5-10% เพิ่มขึ้นเป็น 5-25% โดยมีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มิถุนายนนี้ เพื่อตอบโต้มาตรการทางภาษีของสหรัฐฯ ซึ่งค่อนข้างสร้างความประหลาดใจให้กับตลาดการเงินโลกถึงการปะทุขึ้นอีกครั้งของสงครามการค้าสหรัฐฯ-จีน ซึ่งก่อนหน้านี้เพียงไม่กี่สัปดาห์มีแนวโน้มที่ทั้งสองฝ่ายกำลังจะได้ข้อตกลงทางการค้า

การเจรจาข้อตกลงมีความล่าช้าและสหรัฐฯ ให้เหตุผลว่าจีนกลับล่าข้อตกลงในหลายประเด็นทำให้ประธานาธิบดีทรัมป์ตัดสินใจขึ้นภาษีนำเข้าเพื่อกดดันจีน สาเหตุที่สหรัฐฯ ประกาศขึ้นภาษีในรอบนี้มี 3 ประการหลัก ได้แก่ 1) สหรัฐฯ กล่าวว่าจีนกลับล่าแก้ไขข้อตกลงในร่างข้อเสนอที่จะผูกพันตามกฎหมายในประเด็นสำคัญที่สหรัฐฯ และจีนเจรจาล่วงแล้วในการประชุมครั้งก่อนหน้าใน 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การบังคับถ่ายโอนเทคโนโลยี การอุดหนุนบริษัทและรัฐวิสาหกิจ การเปิดตลาดภาคบริการและการแทรกแซงค่าเงิน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเจรจา โดยจีนอ้างเหตุผลความยากลำบากในการแก้ไขกฎหมายภายในของจีน 2) การเจรจาข้อตกลงระหว่างจีนและสหรัฐฯ ในขณะนี้ไม่ได้มีเส้นตายในการปฏิรูปที่ชัดเจน รวมถึงการแก้ไขกฎหมายจีนให้สอดคล้องกับข้อเรียกร้องของสหรัฐฯ เป็นไปอย่างล่าช้าและเต็มไปด้วยข้อจำกัดจากฝั่งจีนในมุมมองของทางการสหรัฐฯ ซึ่งประธานาธิบดีทรัมป์ไม่สามารถยอมรับได้ และ 3) ภาษีสินค้านำเข้าจีนมูลค่า 2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯที่อัตรา 10% เดิมตั้งอยู่บนเงื่อนไขว่าจีนต้องทำตามข้อเรียกร้องการปฏิรูปของสหรัฐฯ อย่างเคร่งครัด ซึ่งหากทางการสหรัฐฯ พิจารณาแล้วว่าจีนไม่สามารถทำตามข้อเรียกร้องได้ สหรัฐฯ มีสิทธิเก็บภาษีนำเข้าสินค้าจีนเพิ่มขึ้นเป็น 25% ได้ภายใต้มาตรา 301 ของกฎหมายการค้าสหรัฐฯ ตามกำหนดการเดิม จากเหตุผลข้างต้นจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้ประธานาธิบดีทรัมป์ตัดสินใจขึ้นภาษีนำเข้าสินค้าจีนอย่างกะทันหันและมองว่าการขึ้นภาษีครั้งนี้ใช้เพื่อเป็นกลยุทธ์บังคับให้จีนบรรลุข้อตกลงตามที่สหรัฐฯ เรียกร้องได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

ขณะเดียวกัน จีนให้เหตุผลว่าสหรัฐฯ ควรสร้างหลักประกันให้จีนเชื่อมั่นก่อนที่จะให้จีนทำตามข้อเรียกร้องของสหรัฐฯ โดยทางการจีนให้เหตุผลว่าข้อตกลงการค้ายังไม่สามารถได้ข้อสรุปเนื่องจาก 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) สหรัฐฯ ไม่มีหลักประกันที่ทำให้จีนเชื่อมั่นได้ว่าภาษีทั้งหมดหรือบางส่วนจะถูกยกเลิกในอนาคต ซึ่งจีนมองว่าสหรัฐฯ ยังไม่มีแนวโน้มผ่อนคลายนโยบายการค้าที่ชัดเจนกับจีนก่อนที่จะทำตามข้อเรียกร้องของสหรัฐฯ และ 2) จีนเรียกร้องข้อตกลงที่ยุติธรรมและคำนึงถึงเกียรติภูมิของทั้งสองชาติ โดยเรียกร้องให้สหรัฐฯ ตั้งเป้าหมายให้สอดคล้องกับความเป็นจริง เนื่องจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างภายในจีนไม่สามารถแก้ไขได้ง่ายและต้องใช้เวลาพอสมควร อย่างไรก็ตามการขึ้นภาษีของสหรัฐฯ ในครั้งนี้ สะท้อนว่าสหรัฐฯ จะไม่ยอมอ่อนข้อให้กับจีนและไม่รีบร้อนที่จะจบการเจรจาข้อตกลง โดยยังมีโอกาสกดดันจีนต่อไป หลังจากที่ในภาพรวมตัวเลขเศรษฐกิจสหรัฐฯ ไตรมาสแรกออกมาดีกว่าที่คาดการณ์

¹อ่านเพิ่มเติมจาก EIC Flash: สงครามการค้าระอุ สหรัฐฯ เก็บภาษีสินค้านำเข้าจีนเพิ่ม 2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (18 กันยายน 2018)

Disclaimer: The information contained in this report has been obtained from sources believed to be reliable. However, neither we nor any of our respective affiliates, employees or representatives make any representation or warranty, express or implied, as to the accuracy or completeness of any of the information contained in this report, and we and our respective affiliates, employees or representatives expressly disclaim any and all liability relating to or resulting from the use of this report or such information by the recipient or other persons in whatever manner. Any opinions presented herein represent our subjective views and our current estimates and judgments based on various assumptions that may be subject to change without notice, and may not prove to be correct. This report is for the recipient's information only. It does not represent or constitute any advice, offer, recommendation, or solicitation by us and should not be relied upon as such. We, or any of our associates, may also have an interest in the companies mentioned herein.

นัยต่อเศรษฐกิจสหรัฐฯ-จีนและเศรษฐกิจโลก

สหรัฐฯ ขึ้นภาษีนำเข้าสินค้าจีนเป็น 25% ซึ่งคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อทั้งกับเศรษฐกิจสหรัฐฯ และจีนมากขึ้นโดยเฉพาะภาคการผลิตเพื่อการส่งออกของจีนในสินค้ากลุ่มอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยี สินค้าจีนจำนวนกว่า 5,745 รายการที่ถูกสหรัฐฯ เก็บภาษีนำเข้ารอบนี้มีหมวดสินค้าในกลุ่มอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีเป็นส่วนใหญ่ เช่น อุปกรณ์โทรคมนาคม แผงวงจรไฟฟ้า ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ และยังมีหมวดสินค้าอุปโภคบริโภคที่สำคัญหลายรายการ เช่น เฟอร์นิเจอร์ ของเล่นเด็ก กระเป๋าเดินทาง เป็นต้น ซึ่งในระยะสั้นภาษีนำเข้าจะส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตจีนและผู้นำเข้าของสหรัฐฯ โดยผู้นำเข้าของสหรัฐฯ ต้องซื้อสินค้านำเข้าในราคาที่สูงขึ้นและยังไม่สามารถหาตลาดอื่นทดแทนได้ทั้งหมดในระยะเวลายันสั้นและอาจผลักดันให้กับผู้บริหารสหรัฐฯ บางส่วน ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเงินเฟ้อ การบริโภคและการลงทุนของสหรัฐฯ ขณะที่ ผู้ผลิตจีนจะเริ่มได้รับผลกระทบผ่านการส่งออกสินค้าไปยังสหรัฐฯ จากผลของราคา แต่ในระยะยาวหากสหรัฐฯ สามารถนำเข้าสินค้าจากตลาดอื่นทดแทนสินค้าจีนได้มากขึ้น ผลกระทบจะส่งผ่านสู่ผู้ผลิตจีนที่อาจเสียเปรียบการแข่งขันในตลาดสหรัฐฯ และส่งออกไปยังสหรัฐฯ ได้น้อยลงต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้ภาคการส่งออกจีนได้รับผลกระทบต่อเนื่องทั้งในปีนี้อะและอนาคต นอกจากนี้ประธานาธิบดีทรัมป์ได้ขู่ว่าสหรัฐฯ ยังสามารถเรียกเก็บภาษีนำเข้าสินค้าจีนในอัตรา 25% จากสินค้านำเข้าจากจีนส่วนที่เหลืออีกราว 3 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯได้ในระยะต่อไป (รูปที่ 1)

รูปที่ 1 : สงครามการค้ากลับมาปะทุ หลังสหรัฐฯ เก็บภาษีสินค้านำเข้าจีนเพิ่มจาก 10% เป็น 25%

มูลค่าสินค้าส่งออกที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการกีดกันทางภาษีระหว่างสหรัฐฯ และจีน

หน่วย: พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

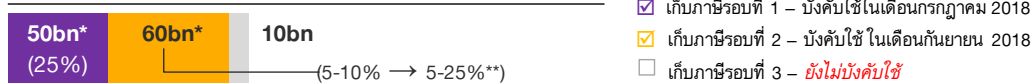
สหรัฐฯ เก็บภาษีนำเข้าสินค้าจีน

มูลค่าการนำเข้าสินค้าจีนของสหรัฐฯ (2018)

จีนเก็บภาษีนำเข้าสินค้าสหรัฐฯ

มูลค่าการนำเข้าสินค้าสหรัฐฯ ของจีน (2018)

* มูลค่าดังกล่าวอยู่บนฐานมูลค่าการนำเข้า ณ ปี 2017 ขณะที่ มูลค่าที่ยังไม่มีผลบังคับใช้ประมาณการอยู่บนฐานมูลค่าการนำเข้า ณ ปี 2018

** มาตรการภาษีของสหรัฐฯ เริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 10 พฤษภาคม 2019 ขณะที่ มาตรการภาษีของจีนเริ่มมีผลบังคับใช้วันที่ 1 มิถุนายน 2019

ที่มา : การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ USITC

จับตามแนวโน้มการเจรจาและโอกาสที่สหรัฐฯ จะขึ้นภาษีนำเข้ากับสินค้าจีนที่อัตรา 25% ในส่วนที่เหลือ

อัครา 3 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทางสำนักผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (USTR) ระบุว่า รายการสินค้าจีนที่ถูกเรียกเก็บภาษีในรอบหน้าครอบคลุมจำนวนสินค้าถึง 3,805 รายการ ซึ่งรวมถึง โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ อย่างไรก็ดี อีไอซีมองว่าโอกาสการขึ้นภาษีในรายการสินค้าจีนในส่วนที่เหลือ สหรัฐฯ ต้องพิจารณาใน 2 ประเด็นหลัก ได้แก่

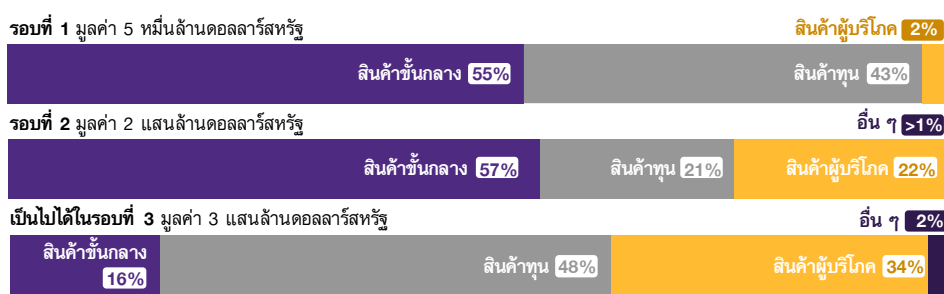
1. รายการสินค้าที่เหลือนี้อาจมีส่วนสินค้านำเข้าผู้บริโภครวมและสินค้านำเข้ามากกว่ารอบก่อนหน้า โดยการขึ้นภาษีรอบถัดไปจะมีสัดส่วนสินค้านำเข้าผู้บริโภครวมและสินค้านำเข้าถึง 34% และ 48% ตามลำดับ (รูปที่ 2) จากมูลค่าสินค้านำเข้าที่จะถูกเก็บภาษีทั้งหมด 3 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐเทียบกับรอบก่อนหน้าที่มีสัดส่วนสินค้านำเข้าชั้นกลางเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งหากสหรัฐตัดสินใจขึ้นภาษีในรอบใหม่ ผู้บริโภคสหรัฐ ย่อมได้รับผลกระทบจากราคาสินค้านำเข้าที่สูงขึ้นและผู้ผลิตอาจต้องแบกรับต้นทุนสินค้านำเข้าที่สูงขึ้น จากการประมาณการของ Federal Reserve Bank of San Francisco² ได้ประเมินการเปลี่ยนแปลงของอัตราเงินเฟ้อต่อการขึ้นภาษีนำเข้าสินค้าเงินในกรณีสหรัฐ ขึ้นภาษีสินค้านำเข้าเงินทั้งหมดในอัตรา 25% จะส่งผลต่อดัชนีราคาการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคส่วนบุคคล (PCE) เพิ่มขึ้นราว 0.4 percentage points และดัชนีราคาการลงทุนทางธุรกิจของภาคเอกชนที่ไม่ใช่ที่อยู่อาศัย เพิ่มขึ้นราว 1.4 percentage points (รูปที่ 3) อย่างไรก็ตาม อดี้อิโอดีคิดว่า ผลกระทบต่ออัตราเงินเฟ้ออาจจะยังไม่มีย่นต่อการดำเนินนโยบายของธนาคารกลางสหรัฐ (Fed) ทั้งนี้ เนื่องจาก Fed ต้องประเมินสถานการณ์จากข้อมูลเศรษฐกิจก่อนที่จะตัดสินใจขึ้นอัตราดอกเบี้ย รวมถึงพิจารณาผลกระทบต่อผู้บริโภคและการลงทุนภาคเอกชนในสหรัฐ ที่อาจจะลดลงในระยะข้างหน้าหากสหรัฐ ขึ้นภาษีสินค้านำเข้าเงินทั้งหมด

2. การขึ้นภาษีนำเข้าสินค้าเงินที่เหลือนี้อาจมีผลกระทบอย่างต่ำ 2-3 เดือนกว่าจะมีผลบังคับใช้ซึ่งอาจมีเสียงคัดค้านระหว่างทาง เนื่องจาก USTR ต้องทำประชาพิจารณ์ (public hearing) ในวันที่ 17 มิถุนายนนี้³ เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคธุรกิจและประชาชนที่จะได้รับผลกระทบก่อนการประกาศใช้ ซึ่งอาจมีเสียงคัดค้านจากภาคเอกชนและมีนัยต่อคะแนนเสียงในช่วงก่อนการเลือกตั้งประธานาธิบดีที่จะเกิดขึ้นในปี 2020 โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากพิจารณาว่าจะมีการตอบโต้จากทางการจีนจนทำให้ผู้บริโภคและธุรกิจในสหรัฐ ได้รับผลกระทบ ด้วยสาเหตุข้างต้น อีโอดีจึงมองว่าโอกาสของการเก็บภาษีนำเข้ามูลค่า 3 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐยังเป็นไปได้ต่ำ แต่หากสหรัฐพิจารณาแล้วว่าการเจรจาไม่เกิดผลและทางการจีนมีท่าทีไม่ยินยอมต่อข้อเรียกร้องการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างจากสหรัฐ โอกาสของการที่เงินจะถูกเก็บภาษีทั้งหมดราว 5 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ ก็ยังมีโอกาสเกิดขึ้นได้โดยขึ้นอยู่กับผลของการเจรจาและต่อรองกันระหว่างสองฝ่ายในช่วง 1-2 เดือนข้างหน้า ซึ่งหากสหรัฐ ตัดสินใจขึ้นภาษีในสินค้านำเข้าส่วนที่เหลือของเงิน อัตราภาษีใหม่จะมีผลบังคับใช้ได้ในช่วงไตรมาส 3 ปี 2019 เป็นอย่างรวดเร็ว

รูปที่ 2 : หากสหรัฐ เดินหน้าเก็บภาษีนำเข้าสินค้าเงินต่อ รายการสินค้าที่เหลือนี้อาจมีส่วนสินค้านำเข้าผู้บริโภครวมและสินค้านำเข้าสูงกว่ารอบก่อนหน้ามาก

สัดส่วนการนำเข้าสินค้าที่สหรัฐ ขึ้นภาษีแบ่งตามประเภทสินค้า

หน่วย : % ของมูลค่านำเข้าสินค้าเงินในแต่ละรอบการขึ้นภาษี

ที่มา : การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ USITC (ข้อมูล ณ วันที่ 14 พฤษภาคม 2019)

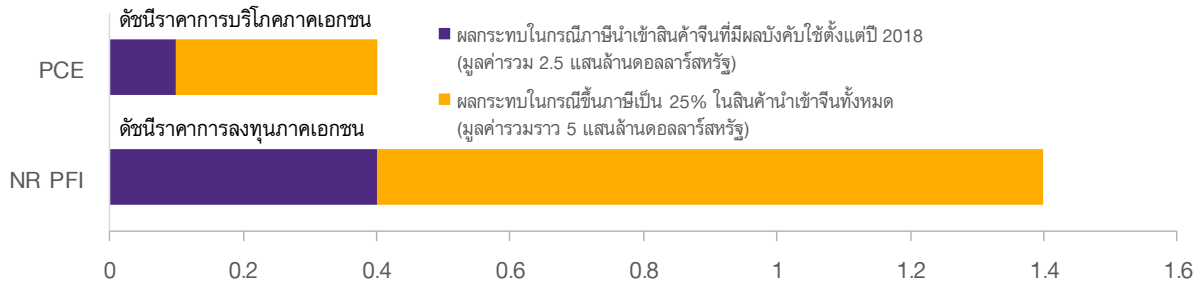
² ข้อมูลจาก Federal Reserve Bank of San Francisco, "Inflationary effect of trade disputes with China", February 25, 2019

³ ข้อมูลจาก Office of the United States Trade Representative (USTR)

รูปที่ 3 : อัตราเงินเฟ้อในสหรัฐฯ อาจเพิ่มขึ้นได้จากมาตรการภาษีนำเข้า

การเปลี่ยนแปลงอัตราเงินเฟ้อในสหรัฐฯ ต่อการขึ้นภาษีนำเข้าสินค้าจีน

หน่วย: Percentage points

หมายเหตุ : PCE คือ Personal consumption expenditure (consumer price inflation) และ NR PFI คือ Non-residential private fixed investment (business investment goods inflation)

ที่มา: Federal Reserve Bank of San Francisco

จีนตอบโต้ด้วยการขึ้นภาษีนำเข้าสินค้าสหรัฐฯ ในอัตรา 5-25% ส่วนใหญ่เป็นรายการสินค้ามูลค่า 6 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯเดิมโดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน จับตาจุดยืนของจีนและแนวโน้มการตอบโต้มาตรการกีดกันการค้าในระยะข้างหน้า

เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม ทางกรีนประกาศรายการสินค้าที่เก็บภาษีนำเข้าสินค้าสหรัฐฯ จำนวน 5,142 รายการ เพื่อตอบโต้มาตรการทางภาษีจากสหรัฐฯ โดยแบ่งอัตราภาษีเป็น 4 ชั้น คือ 5% 10% 20% และ 25% ส่วนใหญ่เป็นรายการสินค้าที่เคยถูกเก็บภาษีนำเข้าในอัตรา 5-10% ในสินค้ามูลค่า 6 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เมื่อครั้งที่จีนตอบโต้การเก็บภาษีนำเข้าของสหรัฐฯ ในเดือนกันยายน 2018 แต่มีสินค้าบางรายการถูกตัดออกจากรายการสินค้าเมื่อเดือนกันยายน 2018 ได้แก่ ชิ้นส่วนยานยนต์ (มูลค่า 700 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) โดยภาษีนำเข้าสินค้าสหรัฐฯ มีผลบังคับใช้วันที่ 1 มิถุนายนนี้ ในระยะต่อไปหากการเจรจาไม่ประสบผลและสหรัฐฯ เดินหน้าขึ้นภาษีนำเข้าสินค้าจีนทั้งหมดซึ่งเป็นกรณีร้ายแรงที่สุด จีนไม่อาจตอบโต้ด้วยการเก็บภาษีนำเข้าสินค้าสหรัฐฯ ในจำนวนมากได้อีกต่อไปเพราะจีนนำเข้าสินค้าจากสหรัฐฯ ในปี 2018 แคราว 1.2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และมีสินค้าที่ยังไม่ได้ขึ้นภาษีอีกเพียง 1 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯเท่านั้น อีไอซีมองว่า ทางเลือกต่อไปของจีนต่อจากนี้จึงเป็นมาตรการกีดกันการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (non-tariff barriers) 3 ทางเลือกในการตอบโต้ ได้แก่

1) ยื่นเรื่องฟ้องต่อองค์การการค้าโลก (WTO) เพิ่มเติม ในกรณีที่สหรัฐฯ ตั้งกำแพงภาษีทั้งหมดกับจีน ซึ่งจีนมองว่าสหรัฐฯ อาจเข้าข่ายการละเมิดหลักการพื้นฐานของ WTO ที่ห้ามเลือกปฏิบัติในการตั้งกำแพงภาษีกีดกันสินค้าจีนทั้งหมด แต่ทางเลือกดังกล่าวเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลานานและยืดเยื้อ ที่ผ่านมาจีนเคยยื่นฟ้องข้อพิพาททางการค้าหลายครั้งและครั้งล่าสุด คือ การยื่นฟ้องสหรัฐฯ เรื่องการขึ้นภาษีนำเข้าเหล็กกล้าและอะลูมิเนียมตั้งแต่วันที่ 5 เมษายน 2018 และภาษีสินค้านำเข้าจีนที่สหรัฐฯ เรียกเก็บตามมาตรา 301 ของกฎหมายการค้าสหรัฐฯ ซึ่งจีนมองว่าไม่เป็นธรรมตั้งแต่วันที่ 27 สิงหาคม 2018 ซึ่งกำลังอยู่ในช่วงระหว่งการดำเนินกร

2) ชะลอการซื้อพันธบัตรรัฐบาลสหรัฐฯ หรือขายพันธบัตรที่ถืออยู่ เป็นมาตรการตอบโต้ทางอ้อมที่อาจส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลสหรัฐฯ พุ่งสูงขึ้น ปัจจุบันจีนเป็นผู้ถือพันธบัตรรัฐบาลสหรัฐฯ อันดับหนึ่งโดยมีมูลค่าสูงราว 1.13 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ข้อมูล ณ เดือนกุมภาพันธ์ 2018) หากจีนขายพันธบัตรรัฐบาลสหรัฐฯ ออกมาจำนวนมากจะส่งผลให้ต้นทุนทางการเงินของสหรัฐฯ สูงขึ้น แต่จีนเองก็จะได้รับผลกระทบผ่านความผันผวนของราคาสินทรัพย์และค่าเงินในตลาดการเงินโลกจึงไม่ใช่ทางเลือกที่ดีที่สุดในการตอบโต้สำหรับจีน

Disclaimer: The information contained in this report has been obtained from sources believed to be reliable. However, neither we nor any of our respective affiliates, employees or representatives make any representation or warranty, express or implied, as to the accuracy or completeness of any of the information contained in this report, and we and our respective affiliates, employees or representatives expressly disclaim any and all liability relating to or resulting from the use of this report or such information by the recipient or other persons in whatever manner. Any opinions presented herein represent our subjective views and our current estimates and judgments based on various assumptions that may be subject to change without notice, and may not prove to be correct. This report is for the recipient's information only. It does not represent or constitute any advice, offer, recommendation, or solicitation by us and should not be relied upon as such. We, or any of our associates, may also have an interest in the companies mentioned herein.

3) การจำกัดขอบเขตรวมถึงสร้างความยากลำบากต่อธุรกิจสหรัฐฯ ที่ดำเนินธุรกิจในจีน รวมถึงลดจำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนที่จะเดินทางเข้าสหรัฐฯ บริษัทและธุรกิจสหรัฐฯ ในหลายอุตสาหกรรมที่ดำเนินธุรกิจอยู่ในจีนอาจตกอยู่ในภาวะลำบาก หากสถานการณ์สงครามการค้าตึงเครียดและเลวร้ายลงถึงขั้นที่จีนเริ่มใช้มาตรการจำกัดสิทธิ์ รวมไปถึงการรณรงค์ต่อต้านการเดินทางเข้าสหรัฐฯ จากทางการเงิน นักท่องเที่ยวจีนซึ่งมียอดค่าใช้จ่ายเบ็ดเสร็จในการท่องเที่ยวรวมมูลค่าหลายหมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อปี จะสร้างผลกระทบต่อธุรกิจสหรัฐฯ ได้ดังที่เคยเกิดเหตุการณ์คล้ายกันกับญี่ปุ่นและเกาหลีใต้มาแล้วในอดีต ซึ่งหากจีนเลือกใช้มาตรการตอบโต้ที่ไม่ใช้ภาษีกับสหรัฐฯ เช่นนี้อาจยิ่งสร้างความระแวงระหว่าง 2 ประเทศเพิ่มขึ้น

อีไอซีมองว่า โอกาสที่จีนจะเลือกใช้มาตรการกีดกันสุดโหดดังกล่าวมีความเป็นไปได้ต่ำ และทั้งสองประเทศยังมีแนวโน้มการเจรจาเพื่อหาข้อตกลงทางการค้าร่วมกันต่อเนื่องถึงช่วงปลายปี 2019

เนื่องจากหากยังคงขึ้นภาษีเพื่อตอบโต้กันย่อมส่งผลกระทบต่อทุกฝ่าย และทั้งคู่เริ่มเผชิญผลกระทบจากการใช้มาตรการกีดกันทางภาษีและสงครามการค้าที่ดำเนินมาเริ่มส่งผลเสียต่อภาวะเศรษฐกิจและการลงทุน โดยเฉพาะจีนที่กำลังเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว ในขณะที่สหรัฐฯ ก่อนเข้าสู่ช่วงการเลือกตั้งประธานาธิบดีในปี 2020 ประธานาธิบดีทรัมป์น่าจะมีแนวโน้มลดความรุนแรงของสงครามการค้าเพื่อไม่ให้ผลกระทบของมาตรการทางภาษีลุกลามและเป็นภาระตกสู่ผู้ผลิตผู้บริโภคและเกษตรกรที่เป็นประชากรฐานเสียงของพรรครีพับลิกัน

บรรยากาศความไม่แน่นอนของภาวะการค้าการลงทุนเริ่มสูงขึ้น ทำให้ตลาดการเงินโลกตอบสนองในเชิงลบโดยเฉพาะตลาดจีน

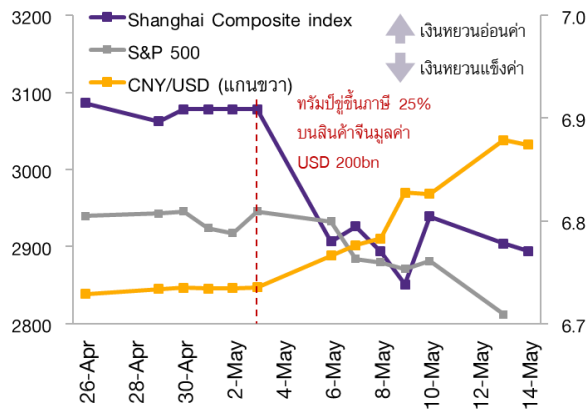
ตั้งแต่ที่ประธานาธิบดีทรัมป์โพสต์ข้อความขู่ขึ้นภาษีนำเข้าในวันที่ 5 พฤษภาคม ตลาดการเงินเกิดความผันผวนและกลับมาอยู่ในภาวะตลาดปีติรับความเสี่ยง (risk-off sentiment) จากความกังวลของสงครามการค้าสหรัฐฯ-จีน โดยข้อมูล ณ วันที่ 14 พฤษภาคม ดัชนีตลาดหลักทรัพย์สหรัฐฯ (S&P 500) ปรับลดลงราว 2.8% และดัชนีตลาดหลักทรัพย์จีน (CSI 300) ลดลงราว 6.42% ขณะที่ดัชนีเงินดอลลาร์สหรัฐฯ (DXY) อ่อนค่า 0.05% และค่าเงินหยวนเทียบดอลลาร์สหรัฐฯ (USDCNY) อ่อนค่า 2.06% (รูปที่ 4) รวมถึงตลาดการเงินโลกในภาพรวมตอบสนองและยังมีปฏิกิริยาเชิงลบต่อเนื่อง โดยเฉพาะกลุ่มหลักทรัพย์ที่มีแนวโน้มได้รับผลกระทบโดยตรง เช่น หุ้นบริษัทสหรัฐฯ ที่มียอดขายในจีนสูงและหุ้นบริษัทจีนที่มียอดขายในสหรัฐฯ สูง เป็นต้น หากสงครามการค้ายังมีแนวโน้มบานปลายอาจส่งผลให้ภาวะการเงินตึงตัวขึ้นเกินคาดจากการปรับฐานและการลดลงของราคาหลักทรัพย์ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี เงินบาทไทยถือเป็นหนึ่งในสินทรัพย์ปลอดภัย (safe haven) สำหรับภูมิภาคเอเชียของนักลงทุนคล้ายกับเงินเยนญี่ปุ่น เนื่องจากฐานะทางการเงินไทยยังแข็งแกร่ง ทำให้เงินบาทตั้งแต่วันที่ 5 พฤษภาคมถึง 14 พฤษภาคมแข็งค่าขึ้น 1.23% อีไอซียังคงประเมินค่าเงินบาทเทียบดอลลาร์สหรัฐฯ ในระยะกลางจนถึงช่วงสิ้นปีจะอยู่ในช่วง 31-32 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ จากแนวโน้มการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดของไทยที่ยังคงสูงในปี 2019 ที่ราว 6% ต่อ GDP อัตราเงินเฟ้อทั่วไปเฉลี่ยที่ต่ำประมาณ 0.9% และเสถียรภาพเศรษฐกิจด้านต่างประเทศที่แข็งแกร่ง แม้จะมีความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของสงครามการค้าเข้ามากระทบในบางช่วงก็ตาม

รูปที่ 4 : ตลาดการเงินตอบสนองต่อสงครามการค้าสหรัฐฯ และจีนแข็งลบค่อนข้างมากทั้งตลาดหุ้นและค่าเงิน

ดัชนี Shanghai Composite index, ดัชนี S&P 500 และค่าเงินหยวน

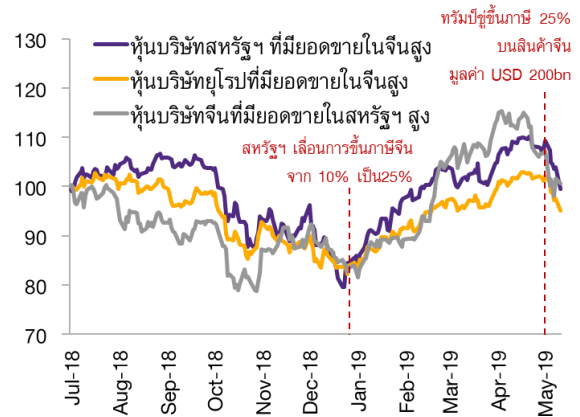
หน่วย: ดัชนี

หน่วย: หยวนต่อดอลลาร์สหรัฐฯ

ดัชนีกลุ่มหลักทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับสงครามการค้า

หน่วย: ดัชนี (กรกฎาคม 2018 = 100)

ที่มา: การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของ Bloomberg (ข้อมูล ณ วันที่ 10 พฤษภาคม 2019)

ภัยต่อเศรษฐกิจไทย

สงครามการค้าที่กลับมาปะทุส่งผลลบต่อภาคการส่งออกไทยทางตรงผ่านห่วงโซ่อุปทานการค้าไทยจีน และทางอ้อมผ่านภาวะการค้าโลกที่ชะลอลงตัวหากเศรษฐกิจจีนและคู่ค้าชะลอลงมากกว่าที่คาด ซึ่งภาคการ

ส่งออกไทยจะได้รับผลกระทบจากสงครามการค้าผ่าน 2 ช่องทางนี้ ได้แก่ 1) ผลกระทบโดยตรงจากการเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานกับจีนในการผลิตสินค้าจีนเพื่อส่งออกไปยังสหรัฐฯ โดยหมวดสินค้าที่มีห่วงโซ่อุปทานกับจีนสูง ได้แก่ คอมพิวเตอร์-อุปกรณ์และส่วนประกอบ, แผงวงจรไฟฟ้า, ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ และเคมีภัณฑ์ ซึ่งตั้งแต่เริ่มต้นมาตรการกีดกันทางการค้าในเดือนสิงหาคม 2018 จนถึงเดือนมีนาคม 2019 การส่งออกไทยไปจีนในหมวดดังกล่าวหดตัว 23.6% 30.6% 36.1% และ 75.9% ตามลำดับ และหากสงครามการค้ายืดเยื้อต่อเนื่องก็อาจจะไม่เห็นสัญญาณการฟื้นตัวจากหมวดสินค้านี้ และหากพิจารณารายการสินค้าจีนมูลค่ากว่า 2.5 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯที่ถูกขึ้นภาษีนำเข้าเป็น 25% กลุ่มสินค้าที่ไทยมีโอกาสได้รับผลกระทบสูงอยู่ในสินค้าขั้นต้นและขั้นกลาง ได้แก่ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เม็ดพลาสติก ยางพารา และไม้ (รูปที่ 5) ซึ่งเบื้องต้นจากการประเมินมูลค่าการส่งออกในปี 2018 คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากห่วงโซ่อุปทานกับจีนใน 4 หมวดสินค้าหลักดังกล่าวมีสัดส่วนราว 2.1% ของมูลค่าการส่งออกไทยทั้งหมด หรือคิดเป็นมูลค่าผลกระทบราว 633.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และ 2) ผลกระทบผ่านการชะลอลงตัวของเศรษฐกิจจีนและคู่ค้าจากการชะลอของการบริโภคภายในของประเทศคู่ค้า เป็นผลให้การชะลอลงของการส่งออกไทยมีทิศทางกระจายตัวมากขึ้น ทั้งในมิติของรายสินค้าและรายตลาดส่งออก เช่น ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย EU15 ASEAN5 ฯลฯ (รูปที่ 6) หากสหรัฐฯ และจีนยังไม่มีความคืบหน้าในข้อตกลงในระยะเวลาอันใกล้และเศรษฐกิจโลกในช่วงครึ่งหลังของปีฟื้นตัวน้อยกว่าที่คาดการณ์ไว้ จะส่งผลให้ตัวเลขมูลค่าการเติบโตของการส่งออกไทยในรูปดอลลาร์สหรัฐฯอาจมีความเสี่ยงต่ำกว่าที่ไอซีพีประเมินไว้ที่ 2.7% ในปี 2019 โดยเฉพาะหากข้อตกลงทางการค้าสหรัฐฯ และจีนยังไม่เห็นความเป็นไปได้ในการยุติข้อพิพาทในอนาคตและสหรัฐฯ ขึ้นภาษีนำเข้าสินค้าจีนทั้งหมด จึงนับเป็นความเสี่ยงด้านต่ำต่อผู้ประกอบการและผู้ส่งออกไทยที่ต้องพึ่งพาดอลลาร์จีนที่ยังคงต้องเฝ้าติดตามความคืบหน้าการเจรจาสงครามการค้าอย่างใกล้ชิด

Disclaimer: The information contained in this report has been obtained from sources believed to be reliable. However, neither we nor any of our respective affiliates, employees or representatives make any representation or warranty, express or implied, as to the accuracy or completeness of any of the information contained in this report, and we and our respective affiliates, employees or representatives expressly disclaim any and all liability relating to or resulting from the use of this report or such information by the recipient or other persons in whatever manner. Any opinions presented herein represent our subjective views and our current estimates and judgments based on various assumptions that may be subject to change without notice, and may not prove to be correct. This report is for the recipient's information only. It does not represent or constitute any advice, offer, recommendation, or solicitation by us and should not be relied upon as such. We, or any of our associates, may also have an interest in the companies mentioned herein.

จับตาสินค้าราคาถูกจากจีนที่อาจไหลทะลักเข้าไทย เพื่อเลี่ยงผลกระทบจากสงครามการค้าซึ่งส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศโดยเฉพาะอุตสาหกรรมเหล็ก

เนื่องจากตั้งแต่เดือนมีนาคม 2018 สหรัฐฯ เก็บภาษีนำเข้าเหล็กกับเกือบทุกประเทศในอัตรา 25% ตามมาตรา 232 ของกฎหมายการค้าสหรัฐฯ (Trade expansion act of 1962) เพื่อป้องกันและส่งเสริมอุตสาหกรรมเหล็กในสหรัฐฯ ซึ่งต่อมาสหรัฐฯ ได้เก็บภาษีนำเข้าเหล็กเพิ่มเติมอีกในอัตรา 10% ช่วงเดือนกันยายนปี 2018 และเพิ่มขึ้นเป็น 25% ในวันที่ 10 พฤษภาคม 2019 เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งในรายการสินค้าจีนมูลค่า 2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทำให้สินค้าเหล็กของจีนเสียเปรียบการแข่งขันในตลาดสหรัฐฯ และส่งผลให้การส่งออกเหล็กจีนไปยังสหรัฐฯ มีแนวโน้มลดลง แม้ว่าทางการจีนจะมีแผนเพิ่มการใช้เหล็กจากการก่อสร้างในการขยายโครงสร้างพื้นฐานภายในและมีแนวโน้มทยอยลดกำลังการผลิตเหล็กลงตามแผนการลดกำลังการผลิตส่วนเกินในอุตสาหกรรมหนัก เช่น เหล็กและถ่านหิน แต่ในระยะสั้นยังคงคาดการณ์ว่ามีผลผลิตส่วนเกินที่จะทำให้ผู้ผลิตเหล็กจีนเปลี่ยนเป้าหมายการส่งออกไปสู่ประเทศที่ไม่มีมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด (Anti-dumping) ซึ่งไทยเป็นหนึ่งในตลาดที่สินค้าเหล็กจากจีนมีแนวโน้มไหลเข้ามา โดยผลิตภัณฑ์เหล็กที่มีโอกาสถูกทุ่มตลาดเนื่องจากไทยยังไม่มีมาตรการป้องกัน ได้แก่ เหล็กท่อนและเส้น (HS7215), เหล็กหลอด (HS7217), สเตนเลส (HS7301), ท่อสเตนเลส (HS7304) และสปริงเหล็ก (HS7320) เป็นต้น ส่งผลให้ราคาเหล็กภายในประเทศมีแนวโน้มลดลงซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการเหล็กโดยเฉพาะผู้ส่งออกและผู้ผลิตบางรายที่ไม่สามารถปรับตัวแข่งกับสินค้านำเข้าเนื่องจากไม่สามารถปรับลดภาระต้นทุนแข่งกับเหล็กนำเข้าจีนในราคาถูกได้ จึงเป็นประเด็นที่ต้องจับตาในระยะต่อไปอย่างใกล้ชิด อย่างไรก็ตาม ไทยมีมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดในผลิตภัณฑ์เหล็กบางรายการ ได้แก่ ท่อเหล็ก (HS7306) ซึ่งคาดว่าจะช่วยป้องกันการทุ่มตลาดในสินค้าเหล็กดังกล่าวได้

รูปที่ 5 : ผลกระทบจากสงครามการค้าผ่านห่วงโซ่อุปทานการค้าจีนยังคงส่งผลกระทบต่อไทยอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากไทยมีสัดส่วนการส่งออกไปจีนสูงในหมวดสินค้าดังกล่าว

มูลค่าการส่งออกรายสินค้าและตลาดการส่งออก

หน่วย : % มูลค่าการส่งออกสินค้าหมวดดังกล่าวไปจีนต่อมูลค่าการส่งออกทั่วโลก

ต้นน้ำ		กลางน้ำ		ปลายน้ำ
อเล็กทรอนิกส์	วัตถุดิบ แผ่นเวเฟอร์ แผ่นโลหะ	ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	ส่งออกไปจีน	สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ โทรทัศน์ เครื่องใช้ไฟฟ้า คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ไอที
		แผงวงจรพิมพ์, มอเตอร์ และอุปกรณ์กึ่งตัวนำ	16%	
		ส่วนประกอบเครื่องใช้ไฟฟ้า		
		แผงวงจรไฟฟ้า	9%	
		ฮาร์ด ดิสก์ ไดรฟ์	12%	
		ส่วนประกอบอื่น ๆ	12%	
พลาสติก	วัตถุดิบ โพลีเอทิลีน แอโรมาติก	โพลีโอเลฟินส์	ส่งออกไปจีน	ผลิตภัณฑ์พลาสติก บรรจุภัณฑ์ ของเล่น กระเป๋าเดินทาง
		HDPE, LDPE, LLDPE และ Polypropylene	31%	
		โพลีเอสเตอร์		
		Paraxylene, PTA และ PET		
ยางพารา	วัตถุดิบ ยางพาราธรรมชาติ ยางก้อนถ้วย	ยางพารา	ส่งออกไปจีน	ผลิตภัณฑ์ยาง ยางรถยนต์ ถุงมือยาง
		ยางแผ่นรมควัน	18%	
		ยางแท่ง	55%	
		น้ำยางข้น	42%	
ไม้	วัตถุดิบ ไม้เนื้อแข็ง ไม้เนื้ออ่อน	ไม้	ส่งออกไปจีน	ผลิตภัณฑ์ไม้ เฟอร์นิเจอร์
		ไม้แปรรูป	99%	
		ไม้อัด	10%	

ที่มา : การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์ (ข้อมูล ณ ปี 2018)

รูปที่ 6 : ผลกระทบจากการชะลอตัวของประเทศคู่ค้าส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกไทยและรายสินค้าส่วนใหญ่ยังมีแนวโน้มหดตัว

การส่งออกสินค้า รายประเทศ

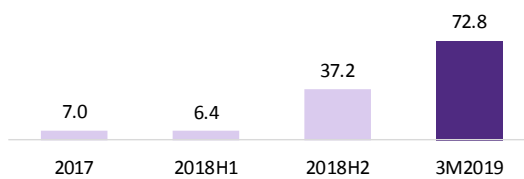
หน่วย: %YOY	Share	2017	2018H1	2018H2	3M2019
โลก	100	9.9	11.3	2.5	-4.6
ASEANS	15.5	6.1	11.8	14.9	-7.5
จีน	12.0	24.0	9.0	-3.7	-9.2
CLMV	11.6	12.9	16.7	16.6	0.2
สหรัฐฯ	11.1	8.5	7.8	3.3	3.7
ญี่ปุ่น	9.9	7.7	17.8	8.5	-1.6
EU15	9.0	8.1	10.9	-0.7	-6.5
ฮ่องกง	5.0	7.2	5.3	-1.5	-13.6
ออสเตรเลีย	4.3	1.9	12.3	-6.0	-12.2
ตะวันออกกลาง	3.4	-4.8	3.2	-5.6	-9.4
อินเดีย	3.0	25.6	29.5	6.6	2.1

การส่งออกสินค้า รายสินค้า

หน่วย: %YOY	Share	2017	2018H1	2018H2	3M2019
โลก	100	9.9	11.3	2.5	-4.6
รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	11.5	2.7	14.7	0.4	-2.2
เคมีภัณฑ์และพลาสติก	9.4	14.3	23.0	14.8	-6.1
เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	7.8	10.4	16.7	-1.7	-15.0
ยางพารา และผลิตภัณฑ์ยาง	6.2	47.7	-4.3	-3.7	2.4
น้ำมันสำเร็จรูป	3.7	30.1	34.5	26.0	-8.5
แผงวงจรไฟฟ้า	3.3	7.1	6.8	-4.6	-10.7
เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	3.2	8.9	16.7	0.9	-12.2
อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องประดับ (ไม่รวมทอง)	3.0	2.0	7.3	6.6	-6.1
เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	2.5	7.1	18.7	6.8	-4.0
ข้าว	2.2	17.7	17.9	0.6	-10.1
ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	2.1	16.6	4.3	-20.3	-6.7

สัดส่วนของตลาดส่งออกที่มีมูลค่าการส่งออกหดตัว

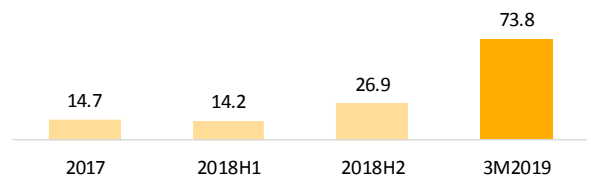
หน่วย: % ต่อการส่งออกสินค้ารวม

ที่มา : การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์

สัดส่วนของกลุ่มสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกหดตัว

หน่วย: % ต่อการส่งออกสินค้ารวม

อีไอเอ็มมองว่า สงครามการค้าจะส่งผลกระทบต่อส่งออกไทยเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง แต่ไทยอาจได้รับอานิสงส์จากการส่งออกทดแทนในตลาดจีนและสหรัฐฯ และได้ประโยชน์บางส่วนจากการนำเข้าสินค้าที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการกีดกันทางการค้า รวมถึงการย้ายฐานการผลิตบางส่วนจากจีนมายังไทย

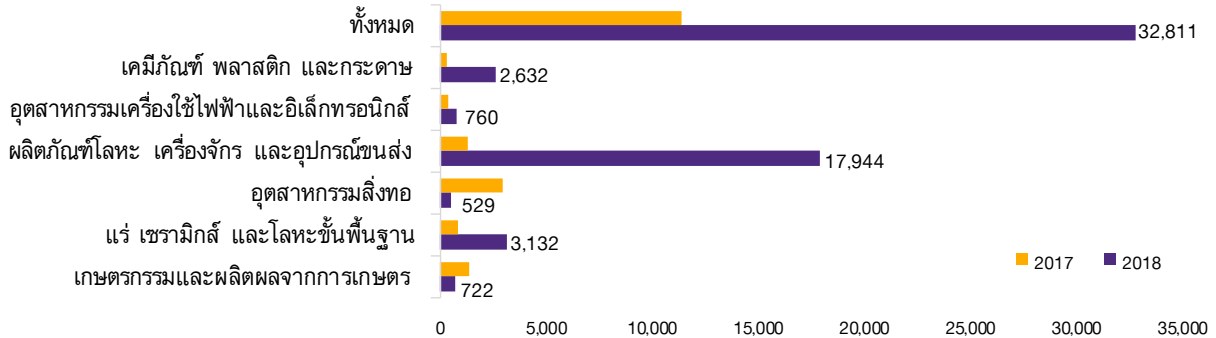
สินค้าบางหมวดอาจได้รับประโยชน์เนื่องจากสหรัฐฯ ต้องหาตลาดนำเข้าทดแทน ได้แก่ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ แผงวงจรพิมพ์ ฮาร์ดดิสก์ เป็นต้น ซึ่งอาจทำให้ไทยสามารถส่งออกสินค้าเหล่านี้ไปยังสหรัฐฯ ได้มากขึ้น เนื่องจากสหรัฐฯ ลดการนำเข้าจากจีนแต่ความต้องการบริโภคสินค้ายังมีอยู่ ขณะเดียวกันไทยก็อาจสามารถส่งออกสินค้าบางส่วนไปทดแทนสินค้าสหรัฐฯ ในตลาดจีนได้ ได้แก่ สินค้าเกษตร ผลไม้สด แช่แข็งและแปรรูป อาหารปรุงแต่ง เนื้อไก่ เป็นต้น ซึ่งสินค้าที่ส่งออกทดแทนส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ไทยครองสัดส่วนส่งออกในตลาดปลายทางที่ค่อนข้างสูงจึงมีศักยภาพในการส่งออกสูงเป็นทุนเดิม และเป็นโอกาสให้สินค้าเหล่านี้จะได้รับการพิจารณานำเข้าเพิ่มเติมจากทั้งสหรัฐฯ และจีนในระยะข้างหน้า อย่างไรก็ตามไทยยังคงต้องแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ที่มีส่งออกสินค้าที่ใกล้เคียงกันด้วย เช่น เวียดนามและมาเลเซีย เป็นต้น ทำให้ผลบวกของสงครามการค้าในการส่งออกทดแทนมีจำกัด นอกจากนี้ ด้านกลุ่มประเทศ ASEAN อาจได้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงแผนการลงทุนของจีน เนื่องจากบริษัทจีนมีการพิจารณาปรับเปลี่ยนแผนการลงทุน โดยอาจขยายกำลังการผลิตไปในประเทศอื่นเพื่อเลี่ยงมาตรการทางภาษี ซึ่งไทยก็เป็นหนึ่งในทางเลือกที่จีนอาจเข้ามาลงทุนเพิ่มเพื่อผลิตสินค้าที่จะส่งออกไปสหรัฐฯ จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เริ่มเห็นจำนวนเงินการลงทุนจากจีนที่ได้รับอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุนจาก BOI เพิ่มขึ้นในปี 2018 โดยอุตสาหกรรมที่บริษัทจีนยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนมากที่สุดอยู่ในหมวดผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง (รูปที่ 7) ซึ่งเป็นหนึ่งในหมวดสินค้าที่จีนได้รับผลกระทบสูงจากภาษีนำเข้าของสหรัฐฯ อย่างไรก็ตามผู้ผลิตจีนมีทางเลือกการย้ายฐานการผลิตไปยังหลายประเทศ ทำให้ไทยต้องแข่งขันเพื่อดึงดูดเม็ดเงินการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างเวียดนาม ซึ่งมีความได้เปรียบของข้อตกลงการค้าเสรีที่เวียดนามทำไว้กับหลายประเทศ โดยเฉพาะความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (CPTPP) และข้อตกลงการค้าเสรีเวียดนาม-สหภาพยุโรป (EVFTA) อีกทั้งเวียดนามมีระยะทางที่ใกล้จีนมากกว่า ค่าแรงขั้นต่ำถูกกว่า และเป็นฐานการผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์สำคัญหลายชนิด เช่น โทรศัพท์

โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น ทำให้ผลบวกจากการย้ายฐานการผลิตจึงค่อนข้างจำกัดในบางรายการสินค้าที่ไทยได้เปรียบในการผลิต เช่น อุตสาหกรรมยาง อุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

รูปที่ 7 : ไทยอาจได้รับประโยชน์ในระยะสั้นจากการย้ายฐานการผลิตจากจีน

จำนวนเงินลงทุนจากจีนที่ได้รับอนุมัติให้การส่งเสริมการลงทุนจาก BOI

หน่วย: ล้านบาท

ที่มา : การวิเคราะห์โดย EIC จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI)

ในระยะต่อไป ผลกระทบต่อภาคการส่งออกจะมีมากขึ้นหากการเจรจาสหรัฐ-จีนไม่ประสบผล ผู้ประกอบการไทยควรเร่งกระจายตลาดส่งออก ใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าของไทยในปัจจุบัน

เพื่อขยายตลาด รวมถึงป้องกันความผันผวนของค่าเงิน หากสหรัฐกับจีนยังไม่สามารถหาบทสรุปของข้อตกลงการค้า และสงครามการค้าขยายวงกว้างโดยครอบคลุมสินค้านำเข้าทั้งหมดของทั้งจีนและสหรัฐ จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะเศรษฐกิจสหรัฐ และจีน ตามการประมาณการของ IMF ผลกระทบของสงครามการค้าจะทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจของสหรัฐ และจีนในปี 2019 จะมีแนวโน้มชะลอตัวลงราว 0.2% และ 1.16% ตามลำดับ⁴ ซึ่งจะทำให้มูลค่าการส่งออกไทยในรูปดอลลาร์สหรัฐสำหรับปี 2019 มีความเสี่ยงต่ำกว่าที่ไอซีประเมินไว้ที่ 2.7% ซึ่งยังคงประเมินสถานการณ์ความตึงเครียดทางการเจรจาต่อรองระหว่างสหรัฐ และจีนในระยะต่อไป สำหรับผู้ประกอบการและผู้ส่งออกไทยควรพิจารณากระจายความเสี่ยงโดยหาตลาดการส่งออกที่ยังมีแนวโน้มเติบโตดี เช่น กลุ่มประเทศ CLMV และอินเดีย และใช้ประโยชน์จากข้อตกลงทางการค้าที่ไทยมีกับหลายประเทศที่ปัจจุบันยังมีมูลค่าการค้าขายไม่สูงเท่าที่ควร เช่น เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์เปรู ชิลี ฯลฯ รวมถึงการวางแผนกลยุทธ์ในการป้องกันความผันผวนของค่าเงิน โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่มีการรับจ่ายเงินในสกุลเงินหยวน เนื่องจากค่าเงินหยวนต่อดอลลาร์สหรัฐมีความเสี่ยงอ่อนค่าต่อเนื่องหากสงครามการค้าสหรัฐ-จีนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจจีนในระยะต่อไป

โดย : ดร. ธนพล ศรีธัญพงศ์ (thanapol.srithanpong@scb.co.th)

ชินโชติ เถรปัญญาภรณ์ (chinnachod.thaerapanyaporn@scb.co.th)

Economic Intelligence Center (EIC)

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

EIC Online: www.scbeic.com

Line: @scbeic

⁴ ข้อมูลจาก IMF, "World Economic Outlook: Challenges to Steady Growth", October 2018 ซึ่งประมาณการผลกระทบต่อ GDP ของสหรัฐ และจีนอยู่บนสมมติฐานที่ยังไม่มีมาตรการภายในประเทศทั้งนโยบายการเงินการคลังเพื่อรองรับผลกระทบทางลบ

อ่านเพิ่มเติมได้ที่

24 เมษายน 2019

**ติดตามผลกระทบของมาตรการกีดกันการค้า
และสงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ กับจีน
ต่อการส่งออกไทย**

8 มกราคม 2019

**3 ประเด็นน่าสนใจสำหรับเศรษฐกิจไทย ปี 2019
(ประเด็นที่ 3 : โอกาสของธุรกิจไทยในสงครามการค้าสหรัฐฯ-จีน)**

19 กันยายน 2018

**สงครามการค้าระอุ สหรัฐฯ เก็บภาษี
สินค้านำเข้าจีนเพิ่ม 2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ**

18 มิถุนายน 2018

**สงครามการค้าสหรัฐฯ-จีนปะทุ หลังสหรัฐฯ
เดินหน้าขึ้นภาษีนำเข้าและจีนตอบโต้ต่อเนื่อง**

23 มีนาคม 2018

**สงครามการค้าสหรัฐฯ-จีนส่อแววปะทุ
หลังสหรัฐฯ เล็งขึ้นภาษีสินค้านำเข้าจากจีน**

